

PARITEV, BREJOST, POROD...

Našteto so prav gotovo pomembna obdobja v življenju psičke, zato je dobro vedeti, kako lahko uporabimo dopolnilne metode zdravljenja v preventivne in kurativne namene

Prav je, da svarila, ki veljajo za ljudi, vzamemo resno tudi, ko gre za pasje potomstvo. Strupi iz okolja in stres lahko tudi pri pasjih mladičih povzročajo prirojene hibe, spremembe v genih pa vplivajo tudi na prihodnje generacije. Gre za genske poškodbe, nižjo odpornost proti boleznim, skrajšano življenjsko dobo, neplodnost, nenaravno vedenje. Pri nespametnem načrtovanju paritev se ti učinki lahko še stopnjujejo.

Teratogeni učinki povzročajo deformacije pri zarodkih, a niso prenosljivi na potomstvo. V odvisnosti od časa izpostavljenosti v času brejosti in količine ti povzročitelji lahko vplivajo na deformacijo telesa potomcev, zaostanek v rasti, prirojene tumorje in različne nepravilnosti, ki se izrazijo po rojstvu.

Če skrbnik načrtuje paritev svoje psičke, je nadvse pomembno, da posveti posebno pozornost zmanjšanju dejavnikov tveganja, ki poškodujejo genetski material in sam zarodek. Naj naštejemo nekaj dejavnikom, ki se jim je potrebno izogniti:

- ionizirajoče sevanje: nepotrebni rentgenski pregledi, bližina izotopov
- snovi kot so svinec, kadmij, živo srebro
- nekatera veterinarska pomirjevala in anestetiki (chlorpromazine, phenobarbital)
- insekticidi: nekateri od njih se nabirajo v živalski maščobi, zato je na mestu tudi pazljivost pri prehrani
- aflaxtoksin (strupena snov v pokvarjeni hrani)
- fungicidi
- zdravila proti raku: živali, obolelih za to boleznijo, ne parimo!

Pred paritvijo je dobro poskrbeti, da psica ni izpostavljena določenim kemičnim spojinam, ki so škodljive in se jim z nekaj pozornosti lahko izognemo: nekatere vrste antibiotikov (erythromycin, streptomycin), antiseptiki na osnovi heksaklorofena, živosrebrnega klorida, peroksida, nekaterim zdravilom in cepivom, herbicidom, avtomobilskim izpušnim plinom, tobačnemu dimu.

Med brejostjo se mora psico varovati poškodb, pregrevanja (kot npr. poleti v zaprtem avtu ali na sprehodu v vročem vremenu), nevarno je tudi pomanjkanje kisika npr. med anestezijo, v višinskih gorskih predelih, zaradi slabokrvnosti, onesnaženega zraka, izpostavljanja določenim kemikalijam. Holistični veterinarji še posebej opozarjajo na nevarnosti zastrupitev z nekaterimi rastlinami, z aspirinom, na nevarnost virusa mačje levkemije, pomanjkanja vitaminov A, skupine B in D.

Škoda, ki jo povzročajo našteje snovi, žal ni le teoretična možnost, ampak se kaže v vsakdanji veterinarski praksi. Mladički mater, ki so jo zdarvili s kortikosteroidi (hormoni nadledvične žleze), so imeli znatne težave zaradi tekočine, ki se je nabirala v tkivih. Zaradi zdravljenja z enakim hormonom v drugi polovici brejosti se je na primer pri vseh mladičih v leglu razvila deformacija nog in sklepov. Zato previdnost ne bo odveč.

Če kdaj, potem je čas brejosti in dojenja tisti, v katerem mora skrbnik psice še posebej dobro poskrbeti za ustrezno zdravo naravno prehrano. Brejost in dojenje predstavlja za psico stres, ki ga je seveda potrebno obravnavati resno. Brez človekovega poseganja v ta proces, bi šibki in nadštevilčni mladiči poginili, zato mora biti skrbnikova pozornost namenjena tako materi kot mladičem. Za lažji porod in njegovo pospešitev so že nekdanj uporabljali **čaj iz malinovit listov** in sicer se ga prične dajati psici mesec dni pred porodom.

Skrbniki imajo večkrat težave zaradi slabih porodnih popadkov ali izčrpanosti psice. Pri tem lahko učinkovito pomagata dva homeopatska pripravka: **Caulophyllum 30 C** (3 kapljice ali granule enkrat tedensko v zadnjem mesecu brejosti pomagajo učvrstiti maternico) in

Cimicifuga racemosa 30 C (nekaj kapljic v času poroda v primeru, če se maternični vrat ne odpira).

V domači lekarni ne sme manjkati mešanica Bachovih cvetličnih kaplic »**Rescue Remedy**«, ki jih uporabimo tako za psico, ki jo ogroža obporodni stres, kot tudi za mladičke, ki so v šoku, slabo vitalni ali poškodovani. Mladiči se v dobi rasti zob – kakor otroci – zelo dobro odzovejo na **kamilico**, ki pomaga k izrasti zob in preprečuje otekanje dlesni. Čajno vrečko je potrebno prevreti, ohladiti v hladilniku in nato večkrat na dan z njo natreti dlesni.

Vnetje seskov je ena od težav, ki lahko resno zagrenijo poporodno obdobje. V treh četrтинah primerov je uspešen homeopatski pripravek **Phytolacca 30 C**, če gre za pordel in otečen sesek, psica pa ne pusti mladičem, da bi pri njem sesali. Pripravek dajemo trikrat dnevno, dokler se stanje ne izboljša. V primeru, da psica preneha jesti in/ali dobi povišano temperaturo, je nemudoma potreben obisk veterinarja!

Psice, ki nosijo večje število mladičev, pogosto trpijo zaradi bolečin v predelu hrbtenice. Skrbniki lahko pomagajo in olajšajo bolečino v tem predelu z nežno masažno tehniko hrbteničnih mišic, ki potekajo vzdolž hrbtenice. S tem se sprosti napetost in izboljša krvni pretok. Tehnika je preprosta in obsega gnetenje ter krožno masažo mišic v smeri urinega kazalca, kar preskrbi telo z dodatno energijo. Z dlanjo skrbnik nežno drsi ob hrbtenici v smeri od vratu proti repu, pri tem pa včasih zazna bolj pregrete predele. Tam gre za krč ali napetost mišic. Uspešno jih lahko sprostimo s palci s krožno masažo v smeri urinega kazalca.

Holistični veterinarji so se že davnega leta 1976, ko je bil objavljen članek v ameriškem veterinarskem tisku, uporabili prehranske dodatke za preprečevanje kolčne displazije pri mladičih. Šlo je za osem legel nemških ovčarjev, pri katerih sta imela oba starša dokazano kolčno displazijo. Psice v času brejosti in mladiči do konca rasti so dobivali dodatek prehrani, ki je temeljil na velikih količinah **vitamina C**. Formula Mega C Plus se uporablja v ZDA torej že dobrih 30 let. Zakaj je pravzaprav vitamin C tako učinkovit? Psi, prav tako kot mačke, ne proizvajajo v jetrih znatnih količin vitamina C. Zadostna količina tega vitamina pa je potrebna za tvorbo kolagena, beljakovine, ki je pglavilna sestavina vezi, kosti, hrustanca, mišic in veznega tkiva. Kolagen lahko primerjamo s cementom, ki telo drži skupaj. Vitamin C igra pglavilno vlogo pri biokemičnih procesih tvorbe kolagena. Brez zadostne količine vitamina C železo v krvi ovira ta proces. Splošno znano pa je tudi, da zaloge vitamina C pomembno izčrpava stres, ki so mu mladiči podvrženi praktično ves čas: s prehodom v novo okolje in z ločitvijo od matere, ob cepljenjih in razglistenju, ob rasti zob. Dodaten stres povzroča velikim pasmam tudi njihova hitra rast. Z dodajanjem vitamina C ob ustrezni prehrani psice in nato mladičev v leglu lahko torej vzreditelj uspešno preprečuje pojav kolčne displazije.

Pomembnost kvalitetne prehrane poudarja tudi Norman C.Ralston, dr.vet.med., ki se ukvarja tudi z vzrejo in pravi, da za odlično hrano tako za psico med brejostjo in dojenjem kot tudi za mladiče v leglu ni nadomestila.

Mojca Sajovic

Vir: Martin Zucker: Veterinarians' Guide to Natural Remedies for Dogs